

mgr Marcin Spychała

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Katedra Finansów Publicznych

Finansowanie klastrów jako element polityki regionalnej Unii Europejskiej

WSTĘP

Cechy klastrów, takie jak stymulowanie innowacji, wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości, a także przyciąganie inwestycji i kapitału sprawiły, że są one narzędziem do realizowania podstawowych założeń europejskiej polityki regionalnej. Wyrazem wzmożonego zainteresowania Komisji Europejskiej klastrami są coraz większe możliwości finansowania ich rozwoju z funduszy strukturalnych.

Celem artykułu jest przegląd potencjalnych źródeł finansowania klastrów w Polsce. Szczególną uwagę zwrócono na programy operacyjne finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W artykule zaprezentowano możliwości uzyskania wsparcia na rozwój klastrów w ramach wszystkich Regionalnych Programów Operacyjnych, a także opisano przykładowy projekt wspierający tworzenie sieci innowacji. Ponadto w artykule przedstawiono istotę funkcjonowania klastrów oraz umiejscowiono ideę klasteringu w polityce regionalnej Unii Europejskiej. Do osiągnięcia powyższego celu zastosowano metodę opisową, porównawczą oraz przyczynową. W artykule wykorzystano krajową i anglojęzyczną literaturę przedmiotu, a także krajowe i unijne dokumenty związane z wdrażaniem funduszy unijnych w Polsce.

ROLA KLASTRÓW W GOSPODARCE RYNKOWEJ

Pojęcie „cluster” zostało upowszechnione w ekonomii przez M.E. Portera w 1990 roku w książce pt. *The Competitive Advantage of Nations* [Mikołajczyk, Kurczewska, Fila, 2009, s. 14]. Według M.E. Portera klastry to „geograficzne skupiska wzajemnie powiązanych firm, wyspecjalizowanych dostawców, jednostek świadczących usługi, firm działających w pokrewnych sektorach i związanych z nimi instytucji (uniwersytetów, komitetów normalizacyjnych i stowarzyszeń branżowych) w poszczególnych dziedzinach, konkurujących między sobą, ale również współpracujących” [Porter, 2001, s. 245].

Zasadniczym argumentem na rzecz wspierania struktur klastrowych są potencjalne korzyści wynikające z ich funkcjonowania. Wśród zalet klastrów wymienia się w szczególności [Mikołajczyk, Kurczewska, Fila, 2009, s. 17]:

- wyższą produktywność,
- wyższy poziom innowacji,
- wyższą zyskowność,
- wyższe tempo wzrostu,
- wzmoczoną konkurencyjność,
- rosnącą liczbę nowych podmiotów,
- rosnącą liczbę miejsc pracy.

Funkcjonujące w klastrach przedsiębiorstwa i centra naukowo-badawcze mogą osiągnąć większy stopień innowacyjności. Rozprzestrzenianie wiedzy i bliskie interakcje podmiotów sprzyjają bowiem nowym pomysłom i powodują większą presję na innowacje przy jednoczesnym obniżeniu kosztów wprowadzania w życie tych pomysłów [Mikołajczyk, Kurczewska, Fila, 2009, s. 23]. Korzyści płynące z funkcjonowania klastrów powodują, że władze lokalne i regionalne wykazują duże zainteresowanie obecnością klastrów. W związku z tym obserwuje się obecnie wzmoczoną politykę proinnowacyjną i proklastrową w większości rozwiniętych oraz rozwijających się krajów [Mikołajczyk, Kurczewska, Fila, 2009, s. 24].

KLASTRY W ZAŁOŻENIACH POLITYKI REGIONALNEJ UNII EUROPEJSKIEJ

Głównym celem polityki regionalnej Unii Europejskiej jest wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej Wspólnoty poprzez pomoc słabiej rozwiniętym regionom oraz sektorom gospodarek państw członkowskich. Powyższy cel w perspektywie finansowej 2007–2013 realizowany jest z wykorzystaniem instrumentów finansowych w postaci m.in. funduszy strukturalnych – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) – oraz Funduszu Spójności. W ramach celu głównego wyodrębniono trzy cele szczegółowe [Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, art. 3 pkt 2]:

- Cel *Konwergencja*, który ukierunkowany jest na przyspieszenie zbieżności najsłabiej rozwiniętych państw członkowskich oraz regionów poprzez poprawę warunków wzrostu i zatrudnienia dzięki np. zwiększaniu liczby i poprawie jakości inwestycji w kapitał rzeczowy i ludzki, czy też rozwojowi innowacyjności oraz społeczeństwa opartego na wiedzy;
- Cel *Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie*, który ukierunkowany jest na zwiększanie atrakcyjności regionów, jak również zatrudnienia poprzez po-

prawę jakości inwestycji w kapitał ludzki, innowacyjność, przedsiębiorczość oraz poprawę dostępności, zdolności adaptacyjnych pracowników i podmiotów gospodarczych;

- Cel *Europejska współpraca terytorialna*, który ukierunkowany jest na umacnianie współpracy transgranicznej poprzez wspólne inicjatywy lokalne i regionalne, a także umacnianie współpracy transnarodowej i międzyregionalnej.

Do osiągnięcia celu *Konwergencja* służy EFRR, EFS i Fundusz Spójności, celu *Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie* – EFRR i EFS, a celu *Europejska współpraca terytorialna* – EFRR [Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, art. 4]. Instrumentem finansowym nastawionym na wsparcie m.in. innowacyjności, przedsiębiorczości oraz klastrów jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

W ramach celu *Konwergencja* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego koncentruje swoją pomoc na następujących priorytetach [Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006, art. 4]:

- Badania i rozwój technologiczny, innowacyjność i przedsiębiorczość, w tym: poprawa powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami a placówkami szkolnictwa wyższego oraz instytucjami badawczymi, rozwój sieci powiązań gospodarczych, partnerstwa publiczno-prywatnego oraz klastrów,
- Społeczeństwo informacyjne,
- Inicjatywy lokalne w zakresie rozwoju oraz wsparcia dla struktur świadczących usługi lokalne w tworzeniu nowych miejsc pracy,
- Środowisko,
- Zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym,
- Turystyka,
- Kultura,
- Inwestycje transportowe, w tym poprawa sieci transeuropejskich i połączeń z siecią TEN-T,
- Energetyka,
- Edukacja,
- Infrastruktura ochrony zdrowia oraz infrastruktura społeczna.

W ramach celu *Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego kieruje swoją pomoc na trzy priorytety [Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006, art. 5]:

- Innowacje i gospodarkę opartą na wiedzy, w tym poprzez tworzenie i umacnianie powiązań systemowych między sektorem prywatnym i publicznym, uczelniami i ośrodkami technologicznymi, z uwzględnieniem lokalnych potrzeb, w szczególności wspieranie sieci powiązań gospodarczych i klastrów,
- Działania prewencyjne w zakresie ochrony środowiska,
- Dostęp do usług transportowych i telekomunikacyjnych pożytku ogólnego o charakterze gospodarczym.

W ramach celu *Europejska współpraca terytorialna* Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego skupia swoją pomoc na współpracy transgranicznej, transnarodowej oraz międzyregionalnej.

Podsumowując, w perspektywie finansowej 2007–2013 tworzenie oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych i klastrów wpisuje się zarówno w cel *Konwergencja*, jak i *Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie*, w części finansowanej przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA KLASTRÓW W POLSCE

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dostępne są w Polsce w ramach następujących programów pomocowych:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ),
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG),
- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO),
- Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW),
- Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (PO PT),
- Programów Operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PO EWT).

Spośród powyższych Programów Operacyjnych środki przeznaczone na finansowanie klastrów dostępne są w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Potencjalnym źródłem finansowania klastrów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka są środki dostępne w Priorytecie V – *Dyfuzja Innowacji*. Wsparcie w ramach Priorytetu V przeznaczone jest na rozwój powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym, w tym klastrów. Jednym z elementów Priorytetu V jest Działanie 5.1 – *Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym*, którego celem jest wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw poprzez wsparcie rozwoju powiązań pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami otoczenia biznesu, w tym jednostkami naukowymi [MRR, 2012, s. 89]. Stała kooperacja zapewnia bowiem dogodne warunki do wypracowania oraz upowszechnienia nowych rozwiązań technologicznych, wymiany doświadczeń, lepszego wykorzystania zasobów posiadanych przez każdy z podmiotów. Brak środków na finansowanie działalności klastrów w Polsce mógłby bowiem być przyczyną małej dynamiki rozwojowej powiązań kooperacyjnych już istniejących, przez co ich potencjał byłby nie w pełni wykorzystany. Na realizację Działania 5.1 PO IG w latach 2007–2013 przeznaczono 104,3 mln euro [MRR, 2012, s. 92].

Tabela 1. Środki przeznaczone na finansowanie klastrów dostępne w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych w latach 2007–2013

Województwo	Działanie	Kwota (w mln euro)	Cel
1	2	3	4
Dolnośląskie	1.2 – <i>Doradztwo dla firm oraz wsparcie dla Instytucji Otoczenia Biznesu</i>	5,97	tworzenie oraz wzmocnianie powiązań sieciowych i kooperacyjnych
Kujawsko-pomorskie	5.4 – <i>Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii</i>	94,8	zwiększenie efektywności współpracy świata nauki z przedsiębiorstwami poprzez tworzenie i rozwój powiązań kooperacyjnych
Lubelskie	2.3 – <i>Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy</i>	21,73	tworzenie skupisk przedsiębiorców w ramach parków technologicznych, stref biznesu, parków przemysłowych oraz klastrów
Lubuskie	2.4 – <i>Transfer badań, nowoczesnych technologii i innowacji ze świata nauki do przedsiębiorstw</i>	51,5	wprowadzenie nowatorskich rozwiązań gospodarczych do sektora przedsiębiorstw, zintensyfikowanie współpracy podmiotów gospodarczych z jednostkami naukowymi
Łódzkie	III.4 – <i>Rozwój otoczenia biznesu</i>	94,16	wsparcie rozwoju sieci instytucji otoczenia biznesu oraz inicjowanie powiązań kooperacyjnych, w tym klastrów
Małopolskie	2.1 <i>Rozwój i podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw</i>	1,3	wspólne przedsięwzięcia oraz tworzenie powiązań kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami
Mazowieckie	1.6 – <i>Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu regionalnym</i>	20,37	rozwój sieci powiązań gospodarczych poprzez wspieranie powstawania oraz rozwoju klastrów i powiązań kooperacyjnych zarówno między przedsiębiorstwami, jak również między przedsiębiorstwami a sferą badawczo-rozwojową
Opolskie	1.1.1 – <i>Wsparcie instytucji otoczenia biznesu</i>	44,5	tworzenie parków naukowo-technologicznych oraz klastrów
Podkarpackie	1.3 – <i>Regionalny system innowacji</i>	116,5	stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego oraz wzrostu potencjału innowacyjnego w regionie
Podlaskie	1.1 – <i>Tworzenie warunków dla rozwoju innowacyjności</i>	22,1	wzrost konkurencyjności gospodarki regionu m.in. poprzez rozwój potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw oraz tworzenie inicjatyw klastrowych

1	2	3	4
Pomorskie	1.5.2 – <i>Wsparcie regionalnych procesów proinnowacyjnych</i>	59,3	tworzenie i rozwój powiązań kooperacyjnych między przedsiębiorstwami i innymi instytucjami, w tym klastrów o zasięgu lokalnym i regionalnym
Śląskie	1.3 – <i>Transfer technologii i innowacji</i>	49,9	transfer technologii i innowacyjności m.in. poprzez stymulowanie i rozwój powiązań sieciowych oraz kooperacyjnych, a także rozwój klastrów
Świętokrzyskie	1.2 – <i>Tworzenie i rozwój powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw</i>	17,1	współpraca i realizacja wspólnych przedsięwzięć realizowanych przez grupy przedsiębiorstw oraz klastry przemysłowe
Warmińsko-Mazurskie	1.1.4 – <i>Budowa i rozbudowa klastrów o znaczeniu lokalnym i regionalnym</i>	4,8	wsparcie tworzenia oraz rozwoju powiązań w formie klastrów poprzez inicjowanie powiązań, wspólne inwestycje, a także działania marketingowe
Wielkopolskie	1.6 – <i>Rozwój sieci i kooperacji</i>	4,7	podniesienie innowacyjności przedsiębiorstw regionu poprzez współpracę kooperujących ze sobą podmiotów gospodarczych z instytucjami otoczenia biznesu, ośrodkami badawczo-rozwojowymi, szkołami wyższymi oraz władzami samorządowymi
Zachodniopomorskie	1.2.1 – <i>Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu</i>	72,5	podniesienie jakości i dostępności instrumentów wsparcia przedsiębiorczości m.in. poprzez tworzenie struktur klastrowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Zarząd Województwa Dolnośląskiego, 2012, s. 41–46; Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, 2012, s. 120; Zarząd Województwa Lubelskiego, 2012, s. 62; Zarząd Województwa Lubuskiego, 2012, s. 71; Zarząd Województwa Łódzkiego, 2012, s. 102; Zarząd Województwa Małopolskiego, 2012, s. 52; Zarząd Województwa Mazowieckiego, 2012, s. 81; Zarząd Województwa Opolskiego, 2012, s. 38; Zarząd Województwa Podkarpackiego, 2012, s. 73; Zarząd Województwa Podlaskiego, 2011, s. 37; Zarząd Województwa Pomorskiego, 2012, s. 35; Zarząd Województwa Śląskiego, 2012, s. 75; Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, 2012, s. 30; Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2011, s. 27; Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, s. 77; Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, 2012, s. 70.

Tabela 1 przedstawia źródła finansowania klastrów w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych wdrażanych w perspektywie finansowej 2007–2013. W każdym województwie zarezerwowano środki na tworzenie i rozwój struktur klastrowych. Wartość poszczególnych Działań/Poddziałań, w ramach których

można finansować powstawanie klastrów, waha się od 1,3 mln euro w województwie małopolskim do 116,5 mln euro w województwie podkarpackim. Duża rozpiętość powyższych środków w ramach poszczególnych Regionalnych Programów Operacyjnych wynika z tego, że w jednych województwach z danego Działania fundusze unijne przeznaczone są tylko na tworzenie sieci powiązań, podczas gdy w innych – z danego Działania można także finansować inne projekty.

Struktury klastrów funkcjonujące w dowolnym województwie mogą uzyskać środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zarówno z odpowiedniego Regionalnego Programu Operacyjnego, jak również z wdrażanego na szczeblu centralnym Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Jednak środki w ramach PO IG przeznaczone są przede wszystkim dla klastrów o znaczeniu ponadregionalnym lub zasięgu ogólnokrajowym.

Struktury klastrów mogą otrzymać wsparcie finansowe również w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przykładowo w województwie wielkopolskim w ramach Priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki, Działania 8.2 Transfer Wiedzy, Poddziałania 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji w latach 2008–2011 realizowany był przez Departament Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego projekt systemowy pt. „Regionalne sieci innowacji i promocja innowacji w regionie” [Spychała, 2012, s. 51]. Projekt miał na celu zwiększanie innowacyjności regionu poprzez wspieranie rozwoju istniejących sieci współpracy i wymiany informacji oraz tworzenie nowych, obejmujących m.in. branże kreatywne oraz nowoczesne sektory gospodarki województwa wielkopolskiego [www.rsi-wielkopolska.pl]. W ramach projektu dążono do zwiększenia współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami naukowo-badawczymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Celem było stworzenie jak najkorzystniejszych warunków dla wzrostu innowacyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości.

ZAKOŃCZENIE

Obecność struktur klastrów w gospodarce świadczy o poziomie jej rozwoju, a także wskazuje na jej potencjał oraz dalsze perspektywy rozwojowe [Mikołajczyk, Kurczewska, Fila, 2009, s. 143]. Klastry stają się stałym i niezbędnym elementem każdej rozwiniętej oraz rozwijającej się gospodarki.

W artykule przedstawiono możliwości finansowania klastrów z funduszy strukturalnych, a także umiejscowiono ideę klasteringu w założeniach polityki regionalnej Unii Europejskiej. Biorąc powyższe pod uwagę, funkcjonowanie klastrów w Polsce finansowane jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego poprzez Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych. Między poszczególnymi regionami występu-

ją jednak wyraźne dysproporcje w wartości środków przeznaczonych na wspieranie idei klasteringu. Ponadto tworzenie klastrów jest możliwe za pośrednictwem projektów realizowanych w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Podsumowując, klastry stają się stałym i niezbędnym elementem każdej rozwiniętej oraz rozwijającej się gospodarki. Obecność struktur klastrowych w gospodarce świadczy bowiem o poziomie jej rozwoju, a także wskazuje na jej potencjał oraz dalsze perspektywy rozwojowe.

LITERATURA

- Baranowska A., 2009, *Klastry zaawansowanych technologii jako instrument wsparcia rozwoju i konkurencyjności regionów – analiza i wnioski dla polityki regionalnej oraz polityki spójności*, IBS, Warszawa.
- Brodzicki T., Szultka S., Tamowicz P., 2004, *Polityka wspierania klastrów. Najlepsze praktyki. Rekomendacje dla Polski*, IBnGR, Gdańsk.
- Cyglar J., 2009, *Kooperacja przedsiębiorstw*, SGH-OW, Warszawa.
- Gorynia M., Jankowska B., 2008, *Klastry a międzynarodowa konkurencyjność i internacjonalizacja przedsiębiorstwa*, Difin, Warszawa
- Mikołajczyk B., Kurczewska A., Fila J., 2009, *Klastry na świecie. Studia przypadków*, Difin, Warszawa.
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012, *Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka*, Warszawa.
- Porter M.E., 2001, *Porter o konkurencji*, PWE, Warszawa.
- Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/2006, Dz.Urz. WE L 210 z 31.07.2006 r.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz funduszu spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, Dz.Urz. WE L 210 z 31.07.2006 r.
- Skawińska E., Zalewski R.I., 2009, *Klastry biznesowe w rozwoju konkurencyjności i innowacyjności regionów*, PWE, Warszawa.
- Sölvell Ö., Lindqvist G., Ketels Ch., 2003, *The Cluster Initiative Greenbook*, Ivory Tower AB, Stockholm.
- Spychała, M., 2012, *Fundusze unijne wspierające tworzenie i rozwój struktur klastrowych na przykładzie województwa wielkopolskiego*, „Zarządzanie i Finanse. Journal of Management and Finance” nr 1.
- Szultka S., 2004, *Klastry – innowacyjne wyzwanie dla Polski*, IBnGR, Gdańsk.
- Wyrwicka M.K., 2009, *Struktury klastrowe i ich funkcjonowanie*, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, Poznań.
- Zarząd Województwa Dolnośląskiego, 2012, *Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2013*, Wrocław.

- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, 2012, *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*, Toruń.
- Zarząd Województwa Lubelskiego, 2012, *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013*, Lublin.
- Zarząd Województwa Lubuskiego, 2011, *Uszczegółowienie Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013*, Zielona Góra.
- Zarząd Województwa Łódzkiego, 2012, *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013*, Łódź.
- Zarząd Województwa Małopolskiego, 2012, *Uszczegółowienie Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013*, Kraków.
- Zarząd Województwa Mazowieckiego, 2012, *Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007–2013*, Warszawa.
- Zarząd Województwa Opolskiego, 2012, *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007–2013*, Opole.
- Zarząd Województwa Podkarpackiego, 2011, *Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013*, Rzeszów.
- Zarząd Województwa Podlaskiego, 2011, *Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007–2013*, Białystok.
- Zarząd Województwa Pomorskiego, 2012, *Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013*, Gdańsk.
- Zarząd Województwa Śląskiego, 2012, *Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013*, Katowice.
- Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, 2012, *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013*, Kielce.
- Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2011, *Szczegółowy opis osi priorytetowej „Przedsiębiorczość” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007–2013*, Olsztyn.
- Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2012, *Szczegółowy opis priorytetów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013*, Poznań.
- Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, 2012, *Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013*, Szczecin.

www.rsi-wielkopolska.pl.

Streszczenie

Klasy stają się stałym i niezbędnym elementem każdej gospodarki. Specyficzne cechy klastrów sprawiły, że są one narzędziem do realizowania podstawowych założeń europejskiej polityki regionalnej. Wyjątkowa rola klastrów w gospodarce rynkowej umożliwiła finansowanie ich rozwoju z funduszy strukturalnych. W artykule przedstawiono możliwości finansowania klastrów z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Ponadto umiejscowiono ideę klasteringu w założeniach polityki regionalnej Unii Europejskiej. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że funkcjonowanie klastrów finansowane jest w Polsce ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego poprzez Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Financing Clusters as the Element of EU Regional Policy

Summary

Clusters have become a permanent element of every economy. The unique role of clusters in a market economy has allowed the financing of their development from structural funds. The article presents possibilities of financing of clusters from EU structural funds. Moreover, the idea of clustering was situated in the assumptions of the EU regional policy. The research concluded that clusters in Poland are financed by the European Regional Development Fund through the Innovative Economy Operational Programme and 16 Regional Operational Programmes.